

Sygn. akt V ACa 486/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Irma Kul
Sędziowie:	SA Katarzyna Przybylska SA Maryla Domel-Jasińska (spr.)
Protokolant:	stażysta Anna Kowalewska

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2015 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa M. Z. (1)

przeciwko

R. Z.

o zachówek

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w T.

z dnia 17 marca 2015 r. sygn. akt I C 565/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACa 486/15

UZASADNIENIE

Powód M. Z. (1) wniósł pozew przeciwko R. Z. ostatecznie domagając się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego kwoty 176.000zł tytułem zachowku z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów procesu od pozwanego.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu od powoda.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że powód nie utrzymywał żadnych kontaktów ze spadkodawcą(...). Nadto wchodzący w skład spadku dom był zaniedbany i wymagał dużych nakładów, a zatem wycena dokonana przez powoda została zawyżona.

Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 17 marca 2015r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 176.000zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 marca 2013r. do dnia zapłaty, nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w T. kwotę 10.809,96zł z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.217zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Powód M. Z. (1) urodził się (...) (...)W tym czasie P. Z. był właścicielem nieruchomości położonej w B. o numerze działki (...) o powierzchni 0,0700ha zabudowanej domem jednorodzinny. (...)

(...).

(...)

(...)

(...)

(...)nigdy nie przesłał swojemu synowi żadnej kartki na urodziny czy inne święta czy też prezentu. (...)wiele osób chciało się z nim skontaktować, więc nie wiedział, kto z nim chciał się spotkać.

(...)

Następnie dnia 21 grudnia 1999r. w Kancelarii Notarialnej w T. przy ul. (...) został sporządzony przez notariusza T. C. kolejny testament, w którym P. Z. powołał do całości spadku (...)R. Z. i M. Z. (2) po (...)

Kolejny testament P. Z. został sporządzony dnia 20 marca 2006r. w Kancelarii Notarialnej notariusz J. C., w którym P. Z. do całości spadku powołał (...) M. M. (3) oraz (...) J. M.(...) Natomiast (...)tego aktu notarialnego został dokonany zapis, że P. Z. oświadcza, że wydziedzicza swojego syna M. Z. (1) urodzonego (...)w T., ponieważ postępuje w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego (brak kontaktu, nie odwiedza).

Dnia 9 stycznia 2007r. został sporządzony w Kancelarii Notarialnej J. C. akt notarialny, mocą którego P. Z. oświadczył, że odwołuje wszystkie wcześniej sporządzone przez siebie testamety, w tym testament sporządzony dnia 20 marca 2006r. Ponadto oświadczył, że powołuje do całości spadku (...) R. Z. (...),(...) M. M. (3) (...) J. M.(...) Ponadto P. Z. oświadczył, że wydziedzicza swojego syna M. Z. (1), ponieważ postępuje w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego (brak kontaktu, nie odwiedza).

Następnie dnia 7 grudnia 2010r. w Kancelarii Notarialnej notariusz K. K. został sporządzony kolejny testament, w którym P. Z. oświadczył, że w całości odwołuje swój testament sporządzony dnia 9 stycznia 2007r. Ponadto oświadczył, że do całości spadku powołuje(...) R. Z., a gdyby on nie chciał lub nie mógł dziedziczyć to powołuje do całości spadku (...) D. Z., (...). Ponadto oświadczył, że wydziedzicza swojego syna M. Z. (1), ponieważ postępuje on uprzejmie wbrew woli spadkodawcy w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego oraz uprzejmie nie dopełnia względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych, a mianowicie nie utrzymuje z ojcem żadnego kontaktu,(...).

Oprócz tego także dnia 7 grudnia 2010r. przed tym samym notariuszem P. Z. zawarł (...) R. umowę darowizny, mocą której darował on bratu nieruchomość położoną w B. gmina O., przy ul. (...) oznaczoną jako działka numer (...) o powierzchni 0,0700ha zabudowaną budynkiem mieszkalnym jednorodzinny o powierzchni użytkowej 189,02m2 oraz budynkiem gospodarczym o powierzchni użytkowej 46,69m2. W zamian za to R. Z. ustanowił na rzecz P. Z. nieodpłatną dożywotnią służebność mieszkania polegającą na prawie korzystania przez uprawnionego z całego

budynku mieszkalnego znajdującego się na tej nieruchomości z prawem do swobodnego poruszania się po całej nieruchomości i korzystania z ogrodu oraz budynku gospodarczego. Dla nieruchomości tej prowadzona jest w Sądzie Rejonowym w T. w (...) W chwili objęcia tej nieruchomości przez pozwanego R. Z. w dniu 7 grudnia 2010r. i według cen rynkowych (na dzień sporządzenia opinii 31 grudnia 2013r.) wartość tej nieruchomości wynosiła 352.000,00zł.

P. Z. zmarł(...) (...) Dopiero w styczniu 2011. M. Z. (1)otrzymał od pozwanego list, w którym poinformował on powoda o śmierci P. Z., fakcie pobierania przez niego renty z KRUS oraz o istnieniu testamentu z dnia 7 grudnia 2010r. i nadesłał kopię tego testamentu. Po otrzymaniu tego listu powód razem z matką udał się(...)Od tego czasu powód jeździ na grób ojca przy okazji Wszystkich Świętych czy innych Ś. i zapala tam znicze.

Gdyby zmarły P. Z. nie sporządził testamentu, spadek po nim z mocy ustawy dziedziczyłby w całości jego syn M. Z. (1), który był jedynym jego dzieckiem. (...)

M. Z. (1) dnia 3 kwietnia 2012r. wystąpił do Sądu Rejonowego w T. z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po P. Z. oraz otwarcie i ogłoszenie testamentu. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą (...)Na rozprawie w dniu 28 czerwca 2012r. został otwarty i ogłoszony testament P. Z. z dnia 7 grudnia 2010r. Sąd Rejonowy w T. postanowieniem z dnia 10 stycznia 2013r. stwierdził, że spadek po P. Z.,(...)w T., ostatnio stale zamieszkałym w B. na podstawie testamentu z dnia 7 grudnia 201 (...)otwartego i ogłoszonego przed Sądem Rejonowym w T. dnia 28 czerwca 2012r. w sprawie (...)nabył w całości(...) R. Z.. Przedmiotem spadku była jedynie nieruchomość położona w B. przy ul. (...), którą nabył w drodze darowizny dokonanej przez P. R. Z..

W tej sytuacji M. Z. (1) pismem z dnia 18 lutego 2013r. wystosował do R. Z. przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 200.000zł. tytułem należnego mu zachowku jako spadkobiercy ustawowemu ze spadku po zmarłym ojcu, którego przedmiotem jest opisana wyżej nieruchomość. Podkreślił, że w jego ocenie wartość szacunkowa nieruchomości, która była przedmiotem darowizny według cen rynkowych wynosi 400.000,00zł. a połowa tej wartości to należny powodowi zachówek. Ponadto dodał, że w przypadku braku reakcji na to pismo powód wystąpi z powództwem o zachówek do Sądu Okręgowego w T..

Pozwany nie zareagował na to wezwanie w żaden sposób i dlatego powód złożył pozew do Sądu w niniejszej sprawie,

Powód M. Z. (1)(...)

Sąd Okręgowy wskazał, że powyższych ustaleń faktycznych dokonał na podstawie załączonych do akt dokumentów, zeznań świadków D. J., M. J., Z. C., W. Z., U. Z., Ł. G., W. G., H. G., J. Z., K. Z., M. M. (3), G. K., zeznań stron oraz opinii biegłego.

Odnosząc się do zeznań pozwanego Sąd I instancji wskazał, że wiedzę odnośnie stosunków spadkodawcy P. Z.(...) i powoda czerpał on z relacji właśnie spadkodawcy, który mógł przedstawić całą sytuację w sposób korzystny dla siebie, by nie być źle ocenionym przez rodzinę. Sąd nie dał wiary zeznaniom D. K., gdyż nie mieszkała ze spadkodawcą i wiedzę o jego relacji z synem posiadała od niego. Analogicznie Sąd Okręgowy ocenił zeznania B. D. wskazując na ich sprzeczność z zeznaniami pozwanego oraz fakt, że przez dłuższy czas nie miała kontaktu z P. Z., a po odnowieniu tych kontaktów całą wiedzę czerpała z relacji spadkodawcy. Sąd Okręgowy pominął dowód z zeznań świadków K. B., F. U. i M. Z. (2), ponieważ wniosek dowodowy o przeprowadzenie tego dowodu był spóźniony.

Motywuując swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wskazał, że powodowi przysługuje zachówek po zmarłym ojcu stosownie do treści 991 kc. Sąd I instancji podniósł, że nie zachodziły przesłanki uzasadniające wydziedziczenie powoda określone w art. 1008 kc. P. Z. pierwszy raz wydziedziczył powoda w 2006r. wskazując, że powód go nie odwiedza i nie utrzymuje z nim kontaktu. Wówczas powód(...). P. Z. z tej możliwości skorzystał jeden raz, (...). W ostatnim testamencie z dnia 7 grudnia 2010r. P. Z. wydziedziczył powoda z uwagi na nieutrzymywanie z nim kontaktu i brak troski (...) Zdaniem Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy świadczy o tym, że to P. Z. nie chciał kontaktu z synem, (...). (...) W świetle powyższego nie można zarzucać powodowi, że nie kontaktował się z P. Z.. Zaznaczył także Sąd Okręgowy, że powód nie miał wiedzy odnośnie zdrowia P. Z., ponieważ nie znał go żaden członek

rodziny P. Z. i nie mógł go o tym poinformować. Zaznaczył Sąd Okręgowy, że pozwany skutecznie nie zakwestionował, iż powód jest synem P. Z..

Gdyby P. Z. nie sporządził testamentu na rzecz pozwanego, powód nabyłby spadek w całości, zaś w omawianej sytuacji przysługiwało mu jedynie roszczenie o zachówek w wysokości 1/2 udziału w całości spadku (art.991 kc) P. Z. nie pozostawił po sobie majątku, lecz do schedy spadkowej zaliczeniu podlegała nieruchomości, którą spadkodawca darował(...)w 2010r., której wartość na dzień objęcia przez pozwanego wynosiła 352.000zł według biegłego. W tym stanie rzeczy żądanie powoda zasługiwało na uwzględnienie w całości. O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 kc, natomiast o kosztach procesu na podstawie art. 98 kpc.

Od powyższego wyroku apelację wniósł pozwany zaskarżając wyrok w całości, zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 363 § 2 kc w zw. z art. 481 § 1 kc poprzez uznanie, że w sprawie o zachówek zobowiązany pozostaje w zwłóce od innego dnia niż data wydania orzeczenia o wysokości roszczenia z tytułu zachowku;

II. naruszenie zasad prawidłowego orzekania i granic przysługującego Sądowi prawa swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 kpc) poprzez błędne przyjęcie, że:

1) dla oceny zasadności wydziedziczenia powoda ma znaczenie jego wiek w dacie sporządzenia pierwszego testamentu, podczas gdy zasady prawidłowego orzekania obligują Sąd do oceny zachowania powoda w dacie sporządzenia lub okresie poprzedzającym sporządzenie testamentu wydziedziczającego powoda, na podstawie którego stwierdzono nabycie spadku po spadkobiercy;

2) dla oceny zasadności wydziedziczenia zstępnego spadkodawcy nie ma znaczenia obowiązek zstępnego względem rodzica, wskazany w treści art. 87 kro;

3) dla oceny zasadności wydziedziczenia znaczenie ma zachowanie spadkodawcy z daty przyjścia na świat powoda;

III. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, a konkretnie w postaci dokumentów oraz zeznań stron i świadków poprzez ustalenie, że:

1) sporna nieruchomości wchodziła w skład spadku, podczas gdy w dacie otwarcia spadku stanowiła ona własność pozwanego;

2) przyczyna wydziedziczenia powoda wskazana w testamentach spadkodawcy nie była zasadna, ponieważ:

a) (...)

b) spadkodawca sam zrezygnował z poznania powoda i nawiązania z nim kontaktów;

c) powód nie wiedział gdzie ojciec dokładnie mieszka i pod jakim adresem;

d) kiedy spadkodawca udał się(...), to powód ojca nie widział, a do spotkania faktycznie nie doszło;

e) to nie na powodzie ciążył obowiązek utrzymywania kontaktów z ojcem.

III. naruszenie przepisu art. 328 § 2 kc poprzez brak wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenie przyczyn, z powodu których Sąd uznał zeznania świadków D. K. i B. D. za niewiarygodne.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty pozwany wniósł o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów za obie instancje, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego.

Powód w odpowiedzi na apelację pozwanego wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny zebranego materiału dowodowego, bez przekroczenia granic określonych w art. 233 § 1 kpc i właściwie ustalił wszystkie istotne dla sprawy fakty, zaś ustalenia te Sąd Apelacyjny aprobuje i przyjmuje za własne bez potrzeby ponownego ich przytaczania.

Przeciwnie niż podnosi skarżący znaczenie dla oceny zasadności roszczenia miały okoliczności dotyczące relacji między spadkodawcą i jego synem od chwili jego urodzenia, ponieważ dopiero w ich świetle możliwa była ocena zachowania powoda, a tym samym zaistnienia podstaw do wydziedziczenia. Istotne były także ustalenia dotyczące stosunku i zachowania spadkodawcy, gdyż miały one bezpośredni wpływ na postępowanie powoda.

Chybione są zarzuty skarżącego, że do spotkania (...)nie doszło z winy powoda, zaś przywołane zeznania świadków Ł. G., M. M. (3), B. D. i W. G. nie stanowią żadnego argumentu w tym względzie. B. D. nie była uczestnikiem tego spotkania, a wiedzę o jego przebiegu, podobnie jak pozostali świadkowie, czerpała tylko z subiektywnej relacji P. Z., który nie mógł wiedzieć dlaczego powód wówczas się z nim nie spotkał, skoro w tym dniu nawet nie widział się z synem.

Słusznie Sąd I instancji nie dał wiary zeznaniom D. K., która jedynie od P. Z. czerpała wiedzę o jego relacjach z matką powoda i powodem. D. K. nie widziała nawet, że(...)Zatem jej zeznania bazują na fragmentarycznie przedstawionym przez P. Z. opisie jego stosunków z powodem i jego matką i przez to nie zasługują na wiarę. Trafnie także uznał Sąd I instancji zeznania B. D. za niewiarygodne, zaś przeciwne zarzuty apelacji nie zasługują na uwzględnienie.

(...)

(...)- co pomija apelujący - nie informował o tym powoda, podobnie jak żaden członek jego rodziny. Nie sposób również przyjąć, by - poza ostatnim okresem życia -(...)O stanie zdrowia ojca pod koniec jego życia powód dowiedział się dopiero po jego śmierci, co uszło uwadze skarżącego. (...)

Niezasadnie powołuje się skarżący na zeznania K. Z., (...) A zatem wypowiedzi P. Z. o tym jaki stosunek ma do niego powód nie miały żadnego oparcia w faktach, ponieważ spadkodawca nie znał swojego syna i nie zamierzał tego zmienić, poza dwoma incydentami. Zaznaczyć przy tym należy, że wizyta P. Z. na (...) Spadkodawca nigdy nie zaprosił powoda do siebie, a zatem nie można zarzucać powodowi, że nie odwiedzał ojca przejeżdżając przez miejscowość, w której ten zamieszkiwał. To spadkodawca pozostawił syna i zerwał z nim praktycznie jakiegokolwiek kontakt, a więc powód miał podstawy do przyjęcia, że spadkodawca takiego kontaktu sobie po prostu nie życzy.

W pozostałym zakresie zarzut naruszenie art. 233 § 1 kpc i zarzut sprzeczności istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego został sformułowany w sposób nieprawidłowy, ponieważ w istocie dotyczył materii stosowania prawa materialnego i kwestie z tym związane zostaną przedstawione w dalszej części pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia.

Chybiony jest zarzut naruszenie art. 328 § 2 kpc, ponieważ Sąd I instancji wskazał przyczyny, dla których uznał zeznania D. K. i B. D. za niewiarygodne, co wynika wprost z pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia (k.337, akapit 4 i 5). Kwestionowanie natomiast prawidłowości takiej oceny nie może stanowić o naruszeniu art. 328 § 2 kpc, lecz jedynie art. 233 § 1 kpc i zostało omówione powyżej.

Skarżący w istocie nie podniósł wprost zarzutów naruszenia prawa materialnego, jednak Sąd II instancji w granicach zaskarżenia bada z urzędu prawidłowość zastosowania tych przepisów.

Zgodnie z art.991 § 1 kc zastępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (zachówek).

Nie ulegało wątpliwości, że powód jest jedynym zastępnym spadkodawcy P. Z. i byłby powołany do spadku z ustawy, gdyby spadkodawca w ostatnim testamencie nie ustanowił swoim jedynym spadkobiercą pozwanego. Nadto spadkodawca w testamencie tym dokonał wydziedziczenia powoda, wskazując jako jego podstawy - postępowanie powoda wbrew woli spadkodawcy w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego oraz uporczywe niedopełnienia względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych (art.1008 pkt 1 i pkt 4 kc).

Przechodząc do oceny zaistnienia podstaw wydziedziczenia powoda zgodzić się należy z Sądem I instancji, że w okolicznościach niniejszej sprawy spadkodawca nie miał ku temu podstaw. Nie sposób bowiem zarzucać powodowi, że uporczywie postępował wbrew woli spadkodawcy czy uporczywie naruszał obowiązki rodzinne, to jest nie odwiedzał spadkodawcy czy też nie troszczył się o niego, (...) (...)Powód miał więc racjonalne podstawy do przyjęcia, że P. Z. nie życzy sobie z nim żadnego kontaktu, zwłaszcza wobec faktu, że P. Z. pozostał obojętny wobec (...) We wskazanej sprawie P. Z. stwierdził, że matka powoda wyszukuje synowi różne potrzeby i choroby. Dwie próby nawiązania kontaktu z synem nie zmieniają powyższej oceny, zwłaszcza że było one nieoczekiwane i nie uwzględniały faktu, (...)

Całkowicie chybione są argumenty apelacji próbujące przerzucić odpowiedzialność za ten stan rzeczy na powoda, który słusznie mógł (...), że P. Z. przez całe życia powoda nie podjął praktycznych działań by zmienić ten stan rzeczy. Obiektywnie rzecz oceniając powód został porzucony przez ojca, zaś okoliczność, iż P. Z. ubolewał w rozmowach z członkami rodziny, że nie ma kontaktu z synem, nie zmienia tego faktu. To na P. Z.(...)

(...).

(...)

Słusznie zatem Sąd Okręgowy uznał wydziedziczenie powoda za bezskuteczne wobec braku faktycznych podstaw ku temu i trafnie przyjął, że powód jest uprawniony do zachowku zgodnie z treścią art. 991 § 1 kc. Wyjaśnić w tym miejscu należy, wbrew zarzutowi skarżącego, iż Sąd I instancji nie uznał, że sporna nieruchomość zabudowana domem jednorodzinny wchodzi w skład spadku. Sąd ten ustalił, że nieruchomość tę P. Z. darował (...)przed śmiercią, zaś zgodnie z treścią art. 994 § 1 kc darowizna ta podlegała zaliczeniu do wartości spadku określanej dla potrzeb ustalenia wysokości zachowku w oparciu o art.993-995 kc.

W powołanych przepisach uregulowano sposób obliczania tzw. substratu zachowku, który obejmuje czystą wartość spadku, powiększoną o wartość darowizn podlegających zaliczeniu na podstawie art. 993 i nast. kc. Do wartości czystego spadku stanowiącej różnicę aktywów i pasywów, dolicza się wartość darowizn dokonanych przez spadkodawcę na rzecz spadkobierców, osób powołanych do zachowku, jak i osób trzecich. W rozpoznawanej sprawie zaistniała szczególna sytuacja, wynikająca z tego, iż w dniu 7 grudnia 2010r. spadkodawca sporządził testament, w którym powołał do spadku pozwanego i w tej samej dacie została zawarta przez spadkodawcę z pozwanym umowa darowizny, której przedmiotem była nieruchomość, stanowiąca jedyny majątek spadkowy. Substrat zachowku, obliczony według zasad wynikających z przepisów art. 993 -995 kc, obejmował zatem przedmiot darowizny.

Nie sposób więc przyjąć, by pozwany został pozbawiony możliwości podnoszenia zarzutów w oparciu o treści art.994, 995, 996 i art. 997 kc, zwłaszcza że z treści sentencji postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego (k.137-138) w sposób nie budzący wątpliwości wynikało, że wartość tej nieruchomości z daty objęcia jej w posiadanie przez pozwanego będzie podlegała zaliczeniu na poczet spadku dla potrzeb obliczenia wysokości zachowku. Pozwany już od chwili doręczenia pozwu miał świadomość tego, że wartość tej nieruchomości będzie uwzględniana przy określeniu wysokości zachowku i mógł już wówczas podnosić stosowne zarzuty.

Niezasadne były zarzuty apelacji wskazujące na naruszenie art. 363 § 2 kc w zw. z art. 481 § 1 kc. W zobowiązaniu łączącym uprawnionego do zachowku i spadkobiercę należy dostrzec elementy zobowiązania bezterminowego, oznacza to, że określenie terminu spełnienia świadczenia pieniężnego w tym zobowiązaniu następuje w wyniku wezwania dłużnika (spadkobiercy) do zapłaty (art. 455 kc), a nie dopiero od dnia wyrokowania w przedmiocie uprawnienia do zachowku (Patrz: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2014r., V CKS 209/13, Lex nr 1446457). Prawidłowo zatem Sąd I instancji określił datę, od której powodowi należą się odsetki ustawowe.

Zgodnie z art. 995 kc wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili ustalenia zachowku. W rozpoznawanej sprawie zasada ta została zachowana, gdyż biegły R. B. w opinii z 31 grudnia 2013r. obliczył wartość nieruchomości, będącej przedmiotem darowizny, według stanu z chwili jej dokonania, tj. z dnia 7 grudnia 2010r., a według cen aktualnych w chwili dokonywania ustalenia zachowku, czyli według cen z 2013r. Brak było podstaw do uaktualnienia wartości przedmiotu darowizny na rok 2015, gdyż wyrok Sądu I instancji mógł zostać wydany w 2014r., po sporządzeniu opinii. Złożenie przez pozwanego w dniu 30 kwietnia 2014r. do Prokuratury(...)w T. wniosku (...)uniemożliwiło wydanie tego wyroku wcześniej. Niezależnie od tego wskazać należy, że ustalenie zachowku nastąpiło w opinii biegłego R. B. i zasada wyrażona w art. 995 kc została zachowana. Brak też było podstaw do sugerowania, że wartość nieruchomości według cen z 2013r. i według cen z 2015r. różniłaby się w istotny sposób, uzasadniając aktualizację tej wartości.

Z tych przyczyny twierdzenia i zarzuty apelacji nie mogły odnieść zamierzonego skutku i podważyć prawidłowości zaskarżonego orzeczenia, wobec czego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc i w oparciu o § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz.461), obciążając tymi kosztami - zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu - pozwanego jako stronę przegrywającą postępowania apelacyjne.